

Duodecimin tiedottajapalkinto Hannu Lauermalle

Duodecimin vuoden 2012 tiedottajapalkinto on myönnetty turkulaiselle tutkimusprofessorille, psykiatrian ja oikeuspsykiatrian erikoislääkärille Hannu Lauermalle. Hän on ollut aktiivinen psykiatrian, erityisesti oikeuspsykiatrian, popularisoija useissa viestintävälineissä. Lauerma on viestinnässään selkeä, asiallinen ja rohkea, ja hän osaa ja uskaltaa avata vaikeatkin psykiatrisia ilmiöitä suurelle yleisölle. Hän on erittäin pidetty ja toivottu luennoitsija.

Lauerma on popularisoinut psykiatriaa kirjoittamalla lukuisia kolumneja ja yleistajuisia artikkeleita suurelle yleisölle suunnattuihin lehtiin sekä moniin oppi- ja tietokirjoihin. Hänen tutkimuksensa ja tuotantonsa keskeisiä kohteita ovat uni, inihäiriöt, tieteellinen hypnoosi, psyykenlääkkeet, psyykenlääkkeiden haittavaikutukset, motoriset liikehäiriöt, dissosiativiset oireet, muisti, valemistot ja muistin manipulointi, psykopatia, joukkomurhat, murhat ja mielenhäiriöt. Lisäksi Lauerma on kirjoittanut paljon poikkitieteellisiä artikkeleja ja kolumneja. Hän on liikkunut kirjoituksissaan filosofian ja psykiatrian raja-alueilla aiheinaan esimerkiksi usko, uskonnolliset kokemukset, etiikka ja vapaus, tiede, tieto ja moraali. Hän on muistuttanut asiantuntijuuden myötä seuraavasta vastuusta ja vallasta.

Lauerma on kirjoittanut valvonnan tarpeellisuudesta terveydenhuollossa ja nostanut esiin muun muassa valvomattomien suggestiivisten psykoterapioiden ja nä-

ennäishoitojen ongelmia. Lisäksi hän on toiminut asiantuntijana useissa TV-tuotannoissa ja opetusvideoissa sekä pitänyt luentoja ja antanut haastatteluita eri tiedotusvälineisiin.

Hannu Lauerma kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1980. Lääketieteen lisensiaatiksi hän valmistui vuonna 1987 ja psykiatrian erikoislääkäriksi ja lääketieteen tohtoriksi 1994. Psykiatrian dozentuurin Lauerma sai vuonna 1998. Yksilöpsykoterapian psykoterapeutin ammattinimike hänelle myönnettiin vuonna 1995 ja unilääketieteen erityispätevyyden ja unitutkimuksen asiantuntijanimike 2000. Oikeuspsykiatrian erikoislääkäriksi Lauerma valmistui vuonna 2011. Hän on toiminut kahteen otteeseen psykiatrian määräaikaisena professorina Turun yliopistossa. Psykiatrisen vankeuslaitoksen vastaavana ylilääkärinä hän on toiminut vuodesta 1996 ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitok-

sen tutkimusprofessorina vuodesta 2009. Muiden töidensä ohella hän on toiminut yksityislääkärinä vuodesta 1989.

Lauermalla on ollut lukuisia asiantuntija- ja luottamustehtäviä muun muassa Suomen Unitutkimusseuran, Tieteellinen Hypnoosi -yhdistyksen, Suomen Semioitiikan Seuran ja Turun Uniyhdistyksen hallituksessa sekä Turun yliopiston Kognitiivisen neurotieteen keskuksen ohjausryhmässä. Lisäksi hän on toiminut jäsenenä Suomen Psykiatriyhdistyksen biologisessa työryhmässä, oikeuspsykiatrisessa työryhmässä ja tutkijajaoksessa, Duodecim-seuran valtuuskunnassa, Hyvä Terveys -lehden toimitusneuvostossa, Pohjoismaisen unitutkimuskongressin järjestelytoimikunnassa ja Pohjoismaisen psykiatrikongressin tieteellisessä toimikunnassa. Hän on ollut TEO:n ja sittemmin Valviran pysyvä asiantuntija vuodesta 2007.

Lauerma on ollut myös lainsäädäntöä suunnittelevien ministeriötyöryhmien jäsenenä. Niin ikään hän on ollut kultavana asiantuntijana elinkautisvankien vapauttamismenettelyiden ja ampumaselainsäädännön kehittämisessä sekä eduskunnan lakivaliokunnassa. Hän antaa asiantuntija-apua tai työnohjausta lääkäreille, lasten ja nuorten oikeuspsykiatriselle työryhmälle ja useille poliisin yksiköille.

Vuonna 1995 Lauerma palkittiin Suomen Unitutkimusseuran kunniakirjalla tieteellisistä ansioista unitutkimuksen hyväksi, **2381**

PALKINNOT

ja vuonna 1996 Turun Lääketieteenkandidaattiseura palkitsi Lauerman vuoden luennoitsijana. Hän on saanut kirjoituspalkintoja Aikakauskirja Duodecimissa ilmestyneistä artikkeleista vuosina 1997, 2000 ja 2008. Lääketieteen toimittajien tunnustuspalkinto Hyvän Tiedon Omena myönnettiin Lauermalle vuonna 2006 ja Koura-kunniamaininta yhdessä työryhmän kanssa TV-sarjasta Pimeän puolella 2011. Hänellä on myös lukuisia akateemisia asian- tuntijatehtäviä väitöskirjan esitarkastajana, vastaväittäjänä ja päte-

vyyden arvioijana dosentuurista päätettäessä.

Lauerman aktiivinen, rohkea ja laaja-alainen yhteistyö tiedotusvälineiden kanssa yhdistettynä taitavaan suulliseen ja kirjalliseen ilmaisuun ovat tehneet hänestä yhteiskunnassamme näkyvän ja kuuluvan psykiatrikollegan. Haasteellisten psykiatristen ilmiöiden ja aiheiden popularisointia tarvitaan, jotta tieto hillitsi mystifointia ja ennakkoluuloja. Tätä tarvitaan psykiatrisiin häiriöihin liittyvän stigman vähentämiseksi. Esimerkiksi väkivaltarikoksista

vain pienen osan tekevät psykiatrisesti sairaat ihmiset.

Hannu Lauerma on viestinnässään korostanut psykiatristen ilmiöiden monimuotoisuutta ja tehnyt niiden taustoja ymmärrettäviksi. Hän on näin omalla panoksellaan vaikuttanut yhteiskunnan yleisiin asenteisiin ja arvoihin esimerkillisellä tavalla. ■

TARJA MELARTIN, dosentti
HYKS Psykiatrian klinikka,
psykososiaalisten hoitojen
osaamiskeskus (POK)
ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
(THL), Helsinki